

Na vest o smrti Milana Mirkovića (1937–2014)

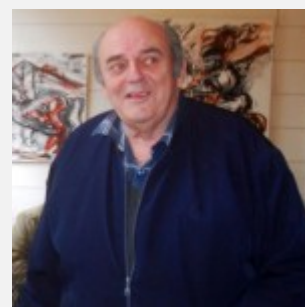
Hej, mister Taliman!

O nekim ljudima je teško pisati u prošlom vremenu: delima, uspesima i promašajima, radostima i patnjom – za prijatelje i protivnike ostaju prisutni i posle fizičkog oproštaja s njima.

Posebno novinari, posebno Milan Mirković. Taliman.

Beograđanin koji je preko Ljubljane stigao u Pančevo na privremeni rad. Srećom, privremeno se pretvorilo u zauvek.

Zašto Taliman? U vreme njegovog studiranja mašinstva i borbe za ulazak u prvi košarkaški tim „Dinama” Hari Belafonte je imao hit pesmu „Hej, mister Taliman, tali mi banana”. Pesa je lako ulazila u uši, pevušena je na svakom mestu, pa i među košarkašima; Milan postade Taliman. Uzgred, malo je Pančevaca košarkaša, poput Sajkova i Talimana, koji se mogu pohvaliti da su barem jednu sezonu bili prvoligaši u ondašnjoj, velikoj državi.

Od mašinstva nije bilo vajde, ostala je samo ogromna ljubav, posebno prema borbenim avionima, koje je na parčićima hartije crtao na svakom skupu, bio to partijski ili redakcijski sastanak, ili nešto treće. Da je sačuvana, bila bi to ogromna kolekcija mogućih i nemogućih lovaca i bombardera. Uz bavljenje sportom, pre svega košarkom, završio je prava: vrlo kratko se, srećom, njima bavio u Kulturno-prosvetnoj zajednici, sve dok, ponovo srećom, 1964. godine nije došao u „Pančevac”.

Jednom novinar, uvek novinar. Bio je to i posle penzionisanja 2003.

Milan Mirković će ostati upamćen po mnogim tekstovima, posebno komentarima u rubrici „Zemaljski dani teku”, uvodnicima, britkim kritikama društvenih pojava i trapavih poteza najpre jednopartijske, a posle i, uslovno rečeno, demokratske vlasti. Nagrada grada je 2004. godine otišla u prave ruke, s pravim, istinitim obrazloženjem: „Mirković je novinarski obeležio kraj prošlog i početak novog milenijuma”.

S mesta izvršnog sekretara Opštinskog komiteta SK, još jednom – srećom, 1978. godine dolazi na mesto glavnog i odgovornog urednika „Pančevca” na dva i još pola mandata. I umesto vojnika partije, političara što treba da zavede red među koleginicama i kolegama, Taliman, uz tadašnjeg direktora Žiku Nikolića, postaje vizionar drugačijih novina, mireći iskustvo i sujetu proverenih spisateljskih

snaga i podstičući mlade i neiskusne ali ambiciozne „univerzalne neznalice“.

U pravo vreme zatekao sam se na pravom mestu, mada Taliman i ja nismo dugo bili u istoj redakciji, najviše zbog moje ljubavi prema radiju, koji je od 1980. plenio srca Pančevki i Pančevaca.

U vreme urednikovanja hronikom, jedne udarne neurotične srede, moj „brat po mleku“ (Talimanova definicija) Jovan Nikolić i ja svratimo do „Prosvetarca“.

Tamo negde posle četvrte travarice i „badela“ ulazi Taliman u klub, vidno iznerviran. Baca denjak nepročitanih rukopisa na kafanski astal. I grdi nas. I seda. Pokojna Vukica ga pita šta će, a Tale odgovara: „Daj njima još po jednu za inspiraciju, a meni tanak špricer!“ „Pa kakav misliš da dobiješ u kafani nego tanak?“, odbrusi mu u svom stilu Vule u hodu. I tako nekoliko tura...

Baš te srede nastao je izraz „talimanisanje“. To je, za neupućene, pisanje uvodnika u kome svaku kockicu treba postaviti na pravo mesto i razlučiti kritiku od kritizerstva. Uvlačenje hartije u pisaću mašinu, pa zamišljena šetnja redakcijom, pa telefoniranje, pa odlazak do kuće ili već nekud (uzgred, bio je opasan kuvar), pa sedanje za mašinu, pa ponovo uvlačenje hartije... Sati prolaze, tekst je stvoren. A rano ujutro u petak, pošto novine izađu, telefoni zvrje: ljudi hvale, kritikuju, a neki i prete. Nije bilo ravnodušnih.

Protivnik sam polemika novinara sa čitaocima u vlastitim novinama, ali jednom sam uleteo u tu zamku.

Negde posle treće epizode Taliman me prekori zbog „bezobrazne oštine“, uz napomenu da će lično smiriti situaciju. Posle naciljanog odgovora čitalac-polemičar se više nikada nije javio. Od Talimana je vredelo učiti.

Potpuno se slažem s njegovom ćerkom Saškom da je bio dobar suprug, divan otac i najbolji deda. Dodao bih: drug koga je valjalo razumeti, saradnik bez presedana, čovek-novinar od koga je bilo isplativo ukrasti deo zanata. Siguran sam da je sada na nekom boljem mestu s Ljiljom, Perom, Dendijem, Janom, Stefom... s ljudima koji su stvarali ugledan „Pančevac“, tradiciju. Fraza „o mrtvima sve najbolje“ neka važi i za brojne koji su mu tokom karijere radili o glavi; oni su, za razliku od Milana, ionako prepušteni zaboravu.

Talimane, ponosan sam što sam te poznavao i s tobom drugovao.

S. Zeng